

KVALITETSKRITERIER

för verksamhetsförlagd utbildning inom
sjuksköterskeprogrammen,
röntgensjuksköterskeprogrammet,
barnmorskeprogrammet och
specialistsjuksköterskeprogrammet

Uppsala kommun och Uppsala universitet
2018 – 2020

Innehåll

KVALITETSKRITERIER.....	3
Inledning	3
Förutsättningar	3
Organisation och ansvar för verksamhetsförlagd utbildning	4
Utbildningsställe	4
Chef.....	4
Huvudhandledare/studentansvarig sjuksköterska/handledare	4
Adjungerad klinisk adjunkt (AKA)/adjungerad klinisk.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Universitetsadjunkt med klinisk inriktning.....	5
Universitetslektor med klinisk inriktning	6
Ansvarsfördelning mellan uppdragsgivare (Uppsala universitet) och uppdragstagare (Uppsala kommun)	6
Uppdragsgivaren	6
Uppdragstagaren	6
Gemensamt ansvar	7

KVALITETSKRITERIER

för den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) inom sjuksköterskeprogrammen röntgensjuksköterskeprogrammet, barnmorskeprogrammet och specialistsjuksköterskeprogrammet

Inledning

Kvalitetskriterierna är ett komplement till *Avtal om verksamhetsförlagd utbildning för utbildningar inom medicin och farmaci 2018-2020* upprättat mellan uppdragsgivaren Uppsala universitet och aktuella uppdragstagare (landsting eller kommuner, inklusive region). Parterna bör verka för att de kvalitetskriterier som anges nedan uppfylls inom avtalsperioden.

Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) skall bygga på en teoretisk grund som är förankrad i vetenskap och beprövad erfarenhet som motsvarar Högskoleförordningens (1993:100, SFS 2006:1053) krav på högskolemässighet och hög kvalitet samt uppfyller verksamhetens krav på anställningsbarhet.

Under VFU skall teoretiska kunskaper, begrepp, metoder och modeller integreras och tillämpas som ett led i utvecklingen av professionell kompetens. För att denna kompetens skall uppnås krävs inlärningssituationer utifrån ett studentcentrerat lärande som möjliggör träning av praktiska färdigheter och reflektion enligt aktuell teoretisk kunskapsbas/evidens. Tvärprofessionell samverkan i utbildningssituationerna skall eftersträvas i syfte att uppnå interprofessionell kompetens och förmåga att bidra med professionell kompetens i vårdteam.

En väl fungerande samverkan och kontinuerlig dialog mellan parterna samt ett gemensamt ansvarstagande ger bästa förutsättningar för att VFU skall hålla hög kvalitet och leda till en utveckling av sjuksköterskeprofessionen och vården. De kvalitetskriterier som återges i dokumentet är ett uttryck för sådan samverkan och dialog.

Förutsättningar

Förutsättningar för ett **studentcentrerat lärande** under VFU är att studenten:

- ges tillfälle att möta, undersöka, bedöma, planera, genomföra och utvärdera situationer som representerar relevanta områden inom professionen
- ges tillfälle att träna färdigheter väsentliga för professionen
- uppmanas att beskriva hur de bedömer och motiverar handlingar och ställningstaganden
- ges möjlighet att ställa frågor och få svar utifrån utbildning och utbildningsnivå
- ges möjlighet att eftersöka svar och alternativ till lösningar i olika utbildningssituationer
- ges daglig möjlighet till reflektion över och samtal om hur de upplever och förstår olika händelser och situationer de möter
- får daglig återkoppling på sina handlingar och bedömningar, tankar, upplevelser och egna reflektioner
- ges möjlighet att bedöma sig själva och uttrycka vad och hur de lär sig

- ges möjlighet att samverka med andra studerande på utbildningsstället, genom så kallad peer learning-pedagogik
- själv tar ansvar för och lever upp till de krav som målbeskrivningar och handledare ställer

Organisation och ansvar för verksamhetsförlagd utbildning

Med VFU avses att studenterna under handledning inhämtar kunskap och förståelse, tränar kliniska färdigheter och tillägnar sig värderingsförmåga och förhållningssätt utifrån utbildningens mål och bedöms utifrån dessa. VFU kan genomföras inom öppen och sluten hälso- och sjukvård.

Utbildningsställe

Utbildningsställe är den verksamhet/enhet vid vilken student fullgör VFU i en omfattning som kan anges i timmar, dagar eller veckor. Utbildningsstället ska tillhandahålla legitimerad sjuksköterska och specialistsjuksköterska med adekvat kompetens för utbildningsnivån, som är ansvariga för handledning.

Chef

Chef för utbildningsstället har övergripande ansvar för organisation och planering av handledningen på utbildningsstället och ansvarar för att de personer som handleder studenterna har rätt kompetens för sin uppgift. Verksamhetens chef har ansvar för hur arbetet organiseras och att huvudhandledare och handledare ges möjlighet att handleda utifrån ett studentcentrerat lärande. Tillse att studentansvarig sjuksköterska utses.

Studentansvarig sjuksköterska/handledare

Studentansvarig sjuksköterska/handledare är sjuksköterska eller specialistsjuksköterska anställd vid aktuellt utbildningsställe, som vägleder studenten och skapar inläringstillfällen utifrån ett studentcentrerat lärande. I funktionen ingår att vara väl informerad om teoretiska och praktiska kunskaper och moment som studenten förväntas inhämta under VFU.

Studentansvarig sjuksköterska ingår att verka som kontaktperson mellan verksamheten och samordnare för VFU och huvudhandledare. Ansvara för att handledare utses samt att efter överenskommelse dela handledares ansvar. Samma utbildningsnivå som handledare.

- deltar i handledarträffar/nätverksträffar gällande VFU

Handledare

ett års erfarenhet inom yrket som utbildningen leder till

- handleda studenter i VFU genom att stödja, vägleda studenten i dennes lärprocesser för att utbildningens formulerade mål ska kunna uppnås.
- ge underlag för bedömning
- ansvarar för daglig reflektion och återkoppling
- deltar i handledarträffar/nätverksträffar gällande VFU

- handledarutbildning om minst 1,5 hp eller motsvarande samt akademisk¹- och yrkesexamen motsvarande den som utbildningen leder till ska eftersträvas.

Huvudhandledare

Huvudhandledare ska ha adekvat specialistsjuksköterskeutbildning och magister- eller masterexamen², anställd vid enheten för VFU/APL, Äldreförvaltningen Uppsala kommun. Huvudhandledare ska ha minst tre års yrkeserfarenhet inom äldrevård eller annan relevant verksamhet samt utbildning i handledningsmetodik lägst omfattande 7,5 hp.

I funktionen ingår att vara väl informerad om teoretiska och praktiska kunskaper och moment som studenten förväntas inhämta under VFU samt vara förtrogen med utbildningsprogrammets aktuella utbildningsplaner, kursplaner och studiehandledningar samt handlednings- och bedömningsprocesser

- tre års erfarenhet inom yrket som utbildningen leder
- ansvara för informationsträffar för handledande ssk och omvårdnadsguider
- ansvara för introduktionsträffar för studenter
- vid behov stödja handledare i dennes funktion
- vid behov stödja studenten att via individuellt utformade lärandemål påverka sin VFU och att nå kursmålen
- ansvara för studenters reflektionssamtal i grupp
- ge bedömningsunderlag för examination (t.ex. NKSE)
- deltar i huvudhandledarträffar/nätverksträffar gällande VFU
- i samverkan med universitetslektor och universitetsadjunkt verka för interprofessionellt lärande och utveckling av verksamhetsförlagd utbildning

Specialistsjuksköterskeexamen är meriterande på grundnivå och ett krav på avancerad nivå.

Universitetsadjunkt

Universitetsadjunkt är sjuksköterska eller specialistsjuksköterska anställd av universitetet där tjänstgöring till viss del är förlagd till Uppsala kommun. I funktionen ingår att ansvara för rättssäker examination av studenter samt för att pedagogiskt stödja och medverka i utvecklingen av huvudhandledares och handledares pedagogiska kompetens och delta i handledarträffar/nätverksträffar gällande VFU. Adjunkt ansvarar för att berörda chefer och utbildningsansvariga får information om de teoretiska och praktiska kunskaper och moment som studenten förväntas inhämta under VFU. Adjunkten ska ha högskolepedagogisk utbildning, relevant yrkesexamen samt lägst magisterexamen i relevant ämne för utbildningen.

¹ Lägst kandidatexamen eftersträvas, Undantag kan i särskilda fall bevilja för sjuksköterskor med äldre utbildning.

² Äldreförvaltningen erbjuder specialistsjuksköterskeutbildning på betald arbetstid för den som vid anställningen inte har magister/masterexamen

Universitetslektor

Universitetslektor är sjuksköterska eller specialistsjuksköterska anställd av universitetet där tjänstgöringen till viss del är förlagd till Uppsala kommun. I funktionen ingår att ansvara för att evidensbaserad kunskap integreras i VFU samt efter överenskommelse, dela adjunkts ansvar. Lektor ska ha högskolepedagogisk utbildning, yrkesexamen samt doktorexamen i relevant ämne för utbildningen.

Ansvarsfördelning mellan uppdragsgivare (Uppsala universitet) och uppdragstagare (Uppsala kommun)

Uppdragsgivarens ansvar

Uppdragsgivaren skall ansvara för att:

- det finns lärare anställda av universitetet som medverkar i studenternas lärprocesser under VFU och som utgör pedagogiskt stöd för universitetsadjunkter, huvudhandledare och handledare
- i samverkan och dialog med uppdragstagaren planera för att varje utbildningsställe svarar mot de mål för VFU som finns i utbildningsplan och kursplan
- förläggningen av VFU får en så jämn fördelning över terminen och veckans dagar som möjligt samt vid behov kan spridas över dygnet där så är lämpligt
- medverka i utveckling av handledarkompetens genom att anordna handledarutbildning i samverkan med uppdragstagaren
- utbildningsplaner, kursplaner och studiehandledningar samt övriga relevanta dokument finns lätt tillgängliga, på nätet eller i annan form
- informera universitetsadjunkter, huvudhandledare och handledare om bedömningsrutiner och bedömningskriterier för studentens kliniska prestationer
- i samverkan med uppdragstagaren kontinuerligt följa upp och utvärdera den verksamhetsförlagda utbildningen

Uppdragstagarens ansvar

Uppdragstagaren skall ansvara för att:

- tillhandahålla utbildningsplatser som svarar mot de mål som finns i kursplanerna
- tillhandahålla adjungerade kliniska adjunkter, huvudhandledare och handledare enligt gällande avtal och kvalitetskriterier
- berörda chefer och utbildningsansvariga håller sig informerade om aktuella utbildningsprogrammens aktuella utbildningsprogramens pedagogik, innehåll och upplägg
- ge handledare kompetensmässiga och organisatoriska förutsättningar för att utföra sitt handledaruppdrag samt genomföra handledarutbildning och kompetensutveckling i enlighet med gällande kvalitetskriterier
- medverka i utveckling av handledarkompetens genom att anordna huvudhandledardagar i samverkan med uppdragsgivaren
- studenterna har en god studie- och arbetsmiljö
- tillgodose studenternas behov av ID-behörighet till datajournalssystem
- tillgodose behovet av lokaler, tillhandahålla omklädningsrum och värdeskåp för studenterna
- handledningen genomförs utifrån studentcentrerat lärande
- introduktionsprogram finns för studenterna
- i samverkan med uppdragsgivaren kontinuerligt följa upp och utvärdera den verksamhetsförlagda utbildningen

- studenternas utvärdering av den verksamhetsförlagda utbildningen tillvaratas i verksamhet

Gemensamt ansvar

Parterna ansvarar gemensamt för att skapa ett gott samarbete och för att teori och praktik knyts samman så att en gynnsam ämnes- och yrkesutveckling sker.